

Nits de guàrdia

Paula Roc

Nits de guàrdia

Fanbooks

© 2012, Paula Roc
© d'aquesta edició: 2012, Grup Editorial 62, s.l.u., Fanbooks,
Peu de la Creu 4, 08001 Barcelona

Disseny original de la coberta: Jordi Rins
Fotografia: Getty Images

Primera edició: gener del 2012

Fotocomposició: Víctor Igual, s.l.u.
Impressió: Liberdúplex
Dipòsit Legal: B. 31.961-2012
ISBN: 978-84-15745-00-6

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

*A les que no només són bones metgesses i infermeres,
sinó també grans amigues.*

Agraïments

A la Laura i la Berta, pels nostres viatges, i sobretot per respondre tan ràpidament tots els meus dubtes mèdics mentre escrivia.

A l'Elena, la Rosa i l'Ariadna, per compartir amb mi cada dia dels seus primers anys de residents i seguir-ho fent ara que ja són grans metgesses.

A tots els que aguanten els alts i baixos de l'escriptura: els meus pares, els meus amics i els companys de P40.

A la Laia Falcón, que no només va donar el tret de sortida per a *Nits de guàrdia*, sinó que també l'ha seguit i llegit amb emoció i amb tanta dedicació.

I, molt especialment, a tots els metges, infermeres, personal sanitari i tots aquells que estudien avui dia amb passió per ser-ho algun dia: perquè malgrat les circumstàncies actuals encara teniu ganes de seguir treballant per salvar-nos la vida.

Magda

Aire nou, vida nova, pensa amb un somriure als llavis que li dura exactament una fracció de segon, ja que, en sortir del tren, cau a terra fent un terrabastall que fins i tot les rates amagades al costat de la via la senten. Això és començar amb bon peu, li diu la seva segona veu, mentre somriu amablement als tres o quatre passatgers que han vingut a rescatar-la d'aquella situació indigna. La Magda, com la majoria de la gent, acostuma a explicar-se coses a ella mateixa. És com si tingués una segona persona a dins amb qui sempre comenta la jugada de tot el que li passa. I en aquells moments, la veu li comenta que potser no ha estat bona idea venir a viure a Barcelona.

Tot això ho debat internament mentre dóna les gràcies a tothom —al noi jove que va amb una noia rossa que la mira per sobre l'espatlla de forma amenaçadora; a la senyora pesada que ha pujat amb ella des de l'estació de Lleida i li ha explicat que els seus tres néts també han estudiat a Barcelona; a l'home de mitjana edat que li ha posat la mà gairebé al cul per ajudar-la a aixecar-se...—, al mateix temps que reprimeix un gemec de dolor perquè els tres o quatre estranys la deixin en pau i oblidin que han de ser bons samaritans.

Quan surt de l'estació, la veu continua amb la conversa: «No passa res, aquesta ciutat té molt per oferir-te».

La maleta sembla que ha sobreviscut al cop millor que ella; les maletes són dures de pelar, ja ho diuen als anuncis. Això és el que pensa quan se la posa al costat, buscant algun taxi amb la mirada, sense adonar-se que, en realitat, la tanca de la maleta està exhalant l'últim alè. Aixeca la mà per parar un taxi... però aquest passa de llarg. I just llavors la maleta decideix passar a millor vida.

Clac.

I tota la roba d'un any de vida fora de casa queda escampada pel terra de la vorera. «No passa res, recull la roba i torna a posar-la a la maleta», li diu la veu, que sembla que manté la calma que la Magda està començant a perdre.

S'ajup i intenta posar-la tota a dins de nou, com pot, sense parar-se a pensar que després no la podrà tancar.

—Se t'ha trencat la tanca.

—Perdó? —La Magda aixeca la mirada i veu un noi, de la seva mateixa edat aproximadament, amb texans esparracats i un casc de moto penjant-li del braç, que se li ha plantat davant.

A primer cop d'ull, no seria un noi que li hagués cridat l'atenció pel carrer, a la Magda: és alt i esprimatxat, d'esquena ampla, que contrasta amb la seva cintura estreta. Malgrat tot, té un atractiu especial, potser per la barba incipient que li accentua el rostre angulós i li dona un aire rebel, o potser és per la manera com es tira el floc de cabells llargs que li cau sobre el front cap enrere, despenjats i tan negres que contrasten amb la seva pell extremament pàl·lida. A la Magda li fa certa ràbia no poder veure els ulls que s'amaguen darrere les Ray Ban Aviator que la miren a mig metre per sobre d'ella, a joc amb el to de veu irònic que els acompanya:

—Que se t'ha trencat la tanca, que no la podràs tornar a tancar, la maleta.

—Bé, faré el que pugui, gràcies —contesta, començant a posar-se massa nerviosa per poder seguir interactuant amb cordialitat amb ningú.

—Quines calces més... autèntiques —diu ell ajupint-se al costat de la muntanyeta que ha decidit fer indignament la seva roba interior, coronada amb les calces de color carn velles, que havia dubtat fins i tot de posar a la maleta—. Semblen les de la meva àvia.

La Magda sempre ha sabut que aquelles calces no eren titulars, eren les de reserva, les que només s'utilitzen en cas d'extrema necessitat un dia que t'has quedat sense roba interior a l'armari. Mai s'havia imaginat que podrien passar a exposar-se contra la seva voluntat enmig d'un carrer de Barcelona.

Indignada, decideix deixar d'escoltar la veu que li diu que mantingui la calma i es tira sobre el noi, com una jugadora de sumo inexperta, per treure-li les calces de les mans. Possiblement és la situació més absurda en la qual mai s'ha trobat. Més que quan a l'institut en Pere Arnau li va omplir de pasta de dents les vambes i va haver de passar-se tot el dia fent olor de *mentol fresco* de classe en classe per fer els darrers exàmens.

Mentre s'hi baralla, li sembla entreveure una mirada burleta amagada darrere les ulleres de sol. Ell l'observa divertit, com si estigués jugant amb un gat que persegueix un cabdell de llana, amb un somriure de superioritat als llavis i el casc de la moto penjant-li del colze, com si fos part del seu cos. Finalment, li agafa un dels canells amb força, immobilitzant-la. Amb l'altra mà, es treu les ulle-

res, i la Magda sent com, inconscientment, se li fa un nus a l'estómac en veure aquells ulls grisos rient-se d'ella: no entén per què, però de sobte un abisme s'obre darrere les pupil·les d'aquell desconegut, una caiguda lliure que li resulta familiar; en aquella mirada grisa pot llegir-hi tot allò il·legible que sempre hi havia hagut en els ulls de la Bel.

—Si vols et porto a casa amb la moto. Però, a canvi, em quedo les calces més sensuals que he vist a la vida.

—Perdona? Que ets idiota o què? —li diu ella, que intenta de nou apropiarse de la seva roba interior, mentre ell segueix jugant amb ella—. Va, deixa'm en pau i torna'm això. Prou feina tinc a recollir tota la meva roba!

—Bé, tu mateixa. Però em quedo igualment les calces.

La deixa anar, s'embutxaca les calces i camina uns metres enllà. Puja a una de les motos que hi ha aparcades, mentre fa desaparèixer la mirada magnètica darrere la visera del casc. La Magda reconeix la moto: és com la de la Bel, una CB-600, les de cilindrada, les de la gent a qui els agrada portar-ho tot sempre al límit.

Es torna a ajupir, mirant el mar de calces, mitjons, samarretes, pantalons i llibres que s'estenen com un oceà d'indignitat al seu voltant. Ell dóna gas i es posa a la seva altura:

—Jo, si fos tu, utilitzaria els cinturons aquests que tens per tancar-la. Si no, no arribaràs ni a la cantonada. —Dóna gas, i el motor de la moto rugeix a dos dits de l'orella de la Magda.— Ah, i gràcies per les calces: seran un bon regal de Reis per a la meva àvia!

—Fot el camp d'una vegada! —li contesta ella des de terra, sentint el gas del tub d'escapament cremant-li a pocs centímetres de la galta.

Una mica més de gas, i la Magda es queda finalment

sola amb la seva pròpia desgràcia. Està a punt de donar-se per vençuda, de creure en els senyals que li diuen que aquella ciutat l'escup, que seria millor que tornés a casa. Pensa a deixar la maleta allà, creuar la plaça, ficar-se a l'estació, comprar un bitllet de tornada a Lleida i tornar a casa seva, a tancar-se a la seva habitació com ha estat fent aquest darrer estiu. Però el so d'una trucada de telèfon aconsegueix treure-la d'aquell bucle, fer-la pensar en una altra cosa, molt diferent d'allò que aquella ciutat no vol estimar-la.

Tanca els ulls i la veu desitja que a la pantalla del mòbil posi: «Bel». Però, òbviament, no és la Bel qui truca. La Magda comença a tenir por d'estar al límit de la bogeria, només per haver estat capaç de xiuxiuejar aquella ximpleria.

—Magda, ja has arribat? Com ha anat el viatge? —pregunta el xisclet agut de la seva mare a l'altre costat. «Encara no he aconseguit agafar un taxi, i ja està trucant-me?», pensa la Magda agafant aire, per no explotar com un globus ple de gas contaminant.

—Sí, ja he arribat. Ha anat molt bé —contesta, asseient-se derrotada a terra, al costat de la maleta—. Us truco quan arribi a casa la Dolorettes, d'acord?, és que araestic una mica liada... Vosaltres tot bé?

—Molt bé, però fa una calorassa! Avui hem arribat a trenta graus! A Barcelona també fa tanta calor?

—Bé, no tanta. Ja saps, com que hi ha mar...

—I fa sol?

—Sí, mama, fa molt sol... —Aquelles converses sobre el temps la posen sempre molt nerviosa.— Bé, et deixo, que haig d'agafar un taxi.

—Fes un petó ben gros de la meva part a la padrina, eh? —afegeix la mare.

En penjar, la Magda es mira el telèfon uns segons. Allibera dues llàgrimes que aguantaven, reprimides, darrere les parpelles, des de feia molta estona. Entra a l'agenda, busca el nom on posa «Bel» i, després d'uns segons de dubte, l'esborra. Sap que la Bel no tornarà a trucar-li mai més i potser ja va sent hora de recollir les seves coses i començar una nova vida.

La Magda arriba a casa la Dolorettes, suada i sense alè, després d'arrossegar la maleta per tot el carrer de vianants per on no ha pogut entrar el taxi. La maleta sorprenentment ha aguantat, abraçada amb força per tres dels seus cinturons preferits, que segurament després de la feinada de titans que han estat fent hauran de ser donats de baixa per lesió crònica.

El portal fa olor de pixum ranci, com si algun borratxo nocturn l'hagués escollit com a vàter improvisat, i l'ascensor brilla per la seva absència, així que intenta pujar la maleta de vint quilos com pot fins al tercer pis, però, quan arriba a l'entresòl, s'adona que la seva mare té raó i que hauria d'anar més sovint al gimnàs i no passar-se tantes hores tancada a l'habitació llegint articles sobre encefalogrames plans i còrtexs cerebrals. No és que la Magda estigui grassa, tot al contrari, potser li falten un parell de quilos que ha perdut últimament per tenir un aspecte més saludable i perquè no se li marqui tant l'os dels malucs, que sempre ha tingut amples. Per sort, la seva pell de color d'oliva ajuda que les hores tancades estudiant o llegint

no la facin semblar una rata de biblioteca, podria ben bé fer la sensació de passar-se moltes hores al sol. Quan era al poble, els caps de setmana sovint els passava amb el seu avi ajudant-lo a l'hort, o si no amb la Bel i en Cristo, i això sempre li pujava encara més la morenor a la cara, que acompanyava el to de la seva mirada color mel. Sospira i s'enretira els cabells, sense poder-se arribar a fer una cua: no sap en quin mal moment se li va ocórrer tallar-se els cabells arrissats en decidir venir a viure a Barcelona. Un canvi de vida. Un tall de cabells. Però ara necessitarà trenta mil clips perquè aquells rissos, amb els quals en Robert sempre jugava quan eren al llit, no se li descontrolin o li facin tanta calor com ara mateix, que intenta sense aconseguir-ho aixecar la maleta uns centímetres de terra.

Decideix anar a picar directament a la Dolorettes; potser ella té algun veí simpàtic que es pot oferir a donar-li un cop de mà.

—Filla! Quina il·lusió! —li diu la seva tieta àvia abraçant-la amb la força d'un mamut—. Com ha anat el viatge?

—Bé, bé, però m'ha costat trobar taxi quan he arribat.

—Sí, els diumenges al vespre a vegades passa.

La Magda es pregunta com pot saber aquella dona de vuitanta anys els horaris dels taxis, quan en principi l'únic que fa és anar a jugar al bingo a cent metres de casa els dissabtes i comprar al mercat cada dia. Però recorda que té un problema més greu en aquells moments:

—Tinc la maleta a baix, a l'entresòl, és que... No podia.

—Ah, reina, doncs ja te la pujo jo.

—És que... té un problema. S'ha trencat.

—Ah, i?

—Que li he posat tres cinturons perquè aguanti...

—Ah, ben fet! Això també ho fèiem durant la guerra quan se'ns trencaven les maletes... Mentre aguanti!...

La Magda no es pot creure el que succeeix durant els deu minuts següents: la tieta Dolorettes, amb una constitució de formes més aviat rodones, i de galtes rosades que fan dubtar entre la bona alimentació o un excés de cope-tes de vi ranci després de dinar, agafa la maleta que semblava una roca inamovible al mig del replà i la puja en un no res fins a casa seva.

—Però tieta, deixi-ho, que encara se m'herniarà! O potser me li agafa un cobriment de cor!! —crida la Magda angoixada pujant darrere seu com pot.

—Això rai! Tu ets metge, no?

—No, que encara no ho sóc, tieta, que jo només he llegit molt sobre el tema!...

Però la tieta ja ha arribat al replà sense problemes, amb la maleta. Panteixa una mica, però somriu amb satisfacció.

—Que no et tenen ben alimentada tons pares a Lleida?
—riu la Dolorettes fent-la entrar al seu pis de Barcelona.

La Magda no es pot imaginar com devia ser aquella dona de jove, quan va criar la seva mare durant cinc anys a Barcelona, quan els avis de la Magda van haver de marxar un temps de Lleida per buscar-se la vida a França. La Dolorettes, la germana de l'àvia, era també padrina de bateig de la seva mare, la Rita, i sempre havia tingut un amor especial per ella, especialment des que el nen se li havia mort al tros quan treballava amb el tractor. Va ser llavors quan la Dolorettes va baixar a viure a Barcelona, de rellogada, i

quan va decidir quedar-s'hi, i al cap d'un temps acollir la Rita. La Magda pensa que els que van néixer abans de la guerra i van sobreviure a aquells anys deuen estar fets d'una altra pasta: la Dolorettes riu, alegre, com si no li hagués passat per sobre una guerra i una postguerra, com si no hagués enterrat un marit i un fill, com si la vida fos tan fàcil com pujar aquella maleta tres pisos per l'escala de graons desiguals d'aquell pis vell de Ciutat Vella.

A la família, la Dolorettes és famosa per la seva forma de riure i, fins i tot, les males llengües diuen que sempre riu perquè ja no hi toca. La tieta Antònia, quan la Magda li va dir que aniria a fer el darrer any de carrera a Barcelona i que viuria a casa la Dolorettes, li va dir que ja es podia anar preparant per fer les pràctiques de psiquiatria amb ella; des que se li havia mort el fill, el cap se li n'havia anat del tot. La tieta Antònia, però, era tan mal pensada com mal parlada:

—Collons! I a tu què se t'ha perdut en aquella ciutat? —li havia dit durant el darrer dinar familiar que havien fet a casa.

—Això és el que diem nosaltres! —havia respost la Rita per burxar-la.

La Magda havia pres la decisió de marxar a Barcelona a fer l'últim any de la carrera després que tota la seva vida se n'hagués anat a la merda. Passat aquell juny horrorós sota l'asfíxia de la calor de la plana, sentia que havia de fugir de Lleida. Passejava per aquella ciutat sense trobar massa sentit a res del que feia o deia. Havia suspès els darrers exàmens de Medicina, i fins i tot en Robert, que fins llavors havia estat la seva ànima bessona, l'havia deixada després d'un mes d'intentar entendre què li passava.

—Jo no sé què més fer, Magda, de debò —li havia dit la nit de la revetlla de Sant Joan, recolzats a l'ampit d'una terrassa on la resta dels seus amics ballaven al ritme d'una cançó de l'estiu que passaria de moda—. El que t'ha passat és una putada, però a mi també em fot. Digue'm què haig de fer, i ho faig. Però et truco i no em contestes; et vinc a buscar a la sortida de la facultat i et quedes en silenci durant hores; intento parlar amb tu i mai no m'expliques què et passa pel cap...

—Ho sento, de debò que ho sento. Però potser és millor que passi això tota sola —li havia contestat ella, amb una pena enorme de veure la distància que ja els separava.

—Vols que et deixi? De debò que és això?

Ella no havia contestat. Només havia tornat a mirar al buit, a la distància que hi havia des de l'ampit d'aquella terrassa fins al terra, analitzant quants metres d'altura calen per matar-se.

—Estaràs millor si et deixo?

Ella va calcular que potser amb tres pisos ja n'hi havia prou perquè la velocitat fos suficient per fer xocar un cos contra l'asfalt i deixar-lo sense vida.

—Contesta'm, hòstia! —va insistir en Robert, sacsejant-la per les espatlles.

—Crec que sí —li havia contestat ella, finalment.

Tenir en Robert al costat, burxant-la, preguntant-li com se sentia, intentant entendre-la, l'angoixava. Era com tenir pendent algú que sabia que mai no sentiria el mateix que ella en aquells moments, que per molt que s'hi esforçés mai no notaria aquella ingravidesa, no flotaria en aquell buit negre on ella es trobava. Notava que en el fons estava enfadat amb ella, per haver-se deixat anar,

per haver suspès totes les assignatures de final de curs i per no voler seguir sent l'alumna exemplar que durant tots els anys de carrera havia sigut al seu costat. La Magda s'havia arribat a preguntar si en Robert se l'estimava més pels seus èxits o pel que realment era. Vist des de fora eren la parella perfecta: un futur cardiòleg i una futura cirurgiana, matrícules d'honor de la carrera, amb possibilitat de ser els números 1 i 2 d'Espanya, amb una mica de sort, segons els seus professors de Medicina.

Però, aquell juny, la Magda havia dit prou. Alguna cosa se li havia trencat a dins, i ja no tenia ganes ni de ser la número u de res, ni la nòvia perfecta d'en Robert, ni la filla exemplar que havia de seguir, passet a passet, el camí que s'esperava d'ella. De l'única cosa que estava segura era que volia operar caps, obrir-los, sentir que podia arreglar físicament tot allò que en algun moment s'havia trencat dins del cap de la Bel. Però no podia seguir vivint a Lleida com si res.

En Cristo li havia donat la idea. Ell era l'únic amb qui podia parlar durant aquell juny de merda, quan representava que havia d'estudiar i en canvi fugien a amagar-se a l'hort del seu avi. Un dia que feien cerveses entre les tomaqueres, que ja començaven a tenir aquells tomàquets grossos i amb olor de terra, ell va veure-hi una sortida. La calor els asfixiava els pulmons i les formigues els pujaven per les cames. La Magda, vestida amb els shorts plens de taques de terra i productes químics, els d'anar a l'hort, i en Cristo, capcot mirant el reguerol de formigues amb els cabells que li havien donat aquell sobrenom a l'institut tapant-li la cara, van mirar-se i van pensar alhora: «Quina merda, quina gran merda». Llavors, ell havia dit:

—Jo, si fos tu, fotria el camp.

—Què?

—Que tu que pots, fot el camp. Oblida't d'això, d'aquesta merda, de tots nosaltres. Jo perquè no sé fer res més que despatxar a la carnisseria de mon pare. Si no, ja m'haurien vist prou...

—I què vols que faci? —li havia dit la Magda.

—Fot el camp a estudiar a Barcelona.

No li havia calgut res més que aquelles paraules. Havia vist una sortida. Sense dir res, a finals de juny havia demanat el trasllat d'expedient a l'hospital de la capital, i s'havia matriculat per fer la rotació a la gran ciutat. Per un moment, va sentir-se lliure, que deixava tot allò enterrat entre els matolls de l'hort del seu avi, sota la xafigor d'aquella ciutat boirosa on s'havia criat, dins dels bars de sempre on no tornaria a fer mai més cerveses, lluny de les cares familiars que ara la miraven amb llàstima.

—Nena, necessites una tovallola?

—Què? —La Magda es va mirar la Dolorettes, que plantada al llindar de la seva nova habitació li repetia la pregunta per segona vegada:— Tovallola, que si n'has dut!

—Ah, no, si me'n dóna una...

—Saps?, aquesta va ser l'habitació de la teva mare quan va tornar temps després a fer les pràctiques d'infermeria a Barcelona —li diu la Dolorettes abans de sortir per la porta—. Està tal com la va deixar.

Ara sí que la Magda es mira l'habitació sense marxar a fer cap regressió al passat, i s'adona que el temps no ha transcorregut en aquella cambra: les nines de porcellana, la fusta que fa soroll de corcons, les cortines de ganxet i

la vànova amb taques grogues li donen la benvinguda amb olor de naftalina a la seva nova vida. Només espera que l'hospital on demà comença les pràctiques no sigui ni la meitat de ranci que aquella habitació on fa massa temps que no corre l'aire.